

> RETOURADRES Postbus 4902, 6202 TC Maastricht

BEZOEKADRES
Randwycksingel 22
6229 EE Maastricht

Aan de dames en heren,
leden van de gemeenteraad

POSTADRES
Postbus 4902
6202 TC Maastricht

ONDERWERP
Uitvoeringsagenda mantelzorgondersteuning.

DATUM
18 oktober 2024
Verz.: 18-10-2024

BIJLAGEN
--

BEHANDELD DOOR
DM (Danielle) Arends

TELEFOONNUMMER
043 350 6088

ONZE REFERENTIE
2024.03549

E-MAILADRES
Danielle.Arends@maastricht.nl

FAXNUMMER

UW REFERENTIE
--

Geachte raadsleden,

Op 18 juni 2024 heeft uw raad het beleids- en uitvoeringsprogramma maatschappelijke ondersteuning 2024-2026 vastgesteld, waarin is afgesproken dat we een lokale uitvoeringsagenda mantelzorgondersteuning opstellen. In dezelfde raadsvergadering heeft u de motie "Het ondersteunen van mantelzorgers" aangenomen.

In het beleids- en uitvoeringsplan maatschappelijke ondersteuning 2024-2026 hebben we aangekondigd dat we voor mantelzorgers onze ondersteuning willen intensiveren. Concreet hebben we aangegeven dat we willen dat eind 2026:

- Mantelzorgers en mensen die informeel voor een ander zorgen, zich gezien en gehoord voelen.
- Ze weten waar ze terecht kunnen met vragen en voor gerichte ondersteuning, lotgenotencontact en (tijdelijke) respijtzorg, waardoor ze hun zorgrol zo goed mogelijk kunnen invullen.
- Ze betrokken zijn bij experimenten uit bijvoorbeeld het Deltaplan en weten dat hun ervaringen bijdragen aan het versterken van de zorg, het welbevinden van henzelf en van de naaste die ze verzorgen.
- De ondersteuning aan mantelzorgers meer passend is bij de behoefte.

We zien daarnaast het belang van het ondersteunen bij de combinatie van werk, zorg en vrije tijd. Inzet is om overbelasting te voorkomen en als een mantelzorger toch overbelast is of dreigt te raken, de zorg te verlichten.

In de motie "Het ondersteunen van mantelzorgers" heeft u een aantal zaken aan ons college opgedragen:

- In navolging van de gemeenten Rotterdam, Amsterdam en Nijmegen ook voor gemeente Maastricht een aparte mantelzorgparkeervergunning in het leven te roepen.
- In navolging van andere gemeenten te onderzoeken hoe een OV-vergoeding voor mantelzorgers ingekleed kan worden in gemeente Maastricht.
- Hiervoor een kostendekkend voorstel naar de raad te doen toekomen ten tijde van de begrotingsbehandeling, waar ook alternatieve voorstellen in zijn meegenomen.
- De mantelzorgwaardering te verhogen tot 100 euro en dit te dekken uit het Wmo-programma.

DATUM
18 oktober 2024

De afgelopen maanden zijn we met beide opdrachten aan de slag gegaan. Wij zijn daarbij uitgegaan van uw wens om een kostendekkend voorstel te ontvangen voor de uitwerking van de motie, waarbij ook alternatieve voorstellen in zijn meegenomen. In deze RIB leest u welke scenario's wij kostendekkend hebben kunnen opstellen voor mantelzorgondersteuning die voldoen aan hetgeen uw raad heeft gevraagd.

Wij zien binnen de financiële ruimte geen mogelijkheid om zowel uitvoering te geven aan de lokale uitvoeringsagenda mantelzorgondersteuning en het gevraagde in de motie. Tijdens de domeinvergadering Sociaal kunt u uw vragen over de scenario's stellen en erover in debat gaan met elkaar en wethouder Hoenderkamp. Op basis van de uitkomsten van dit debat, zal ons college besluiten met welk scenario wij mantelzorgers in onze stad gaan ondersteunen. Hieronder geven wij in het kort weer hoe wij invulling willen geven aan de opdracht uit het beleids- en uitvoeringsplan maatschappelijke ondersteuning 2024-2026 en op welke manier uitvoering van uw motie mogelijk is.

1. Invulling beleids- en uitvoeringsplan maatschappelijke ondersteuning 2024-2026: Uitvoeringsagenda mantelzorg

Op basis van input van onder meer de Onafhankelijke Adviesraad Maastricht, het Steunpunt Mantelzorg Zuid en Mantó is invulling gegeven aan de ambitie uit het Wmo-beleidsplan om mantelzorg-ondersteuning te versterken. De agenda bestaat uit verschillende onderdelen. Deze zullen in de domeinvergadering Sociaal van december aan uw raad worden toegelicht.

We zetten de komende tijd graag in op onderstaande activiteiten. Deze zijn gericht op het beter bereiken van (verschillende groepen) mantelzorgers, het beter bekend maken van de mogelijkheden voor respijtzorg, het vergemakkelijken van het aanvragen hiervan en het meer in balans brengen van werk en mantelzorg. Onderstaande tabel geeft de verschillende onderdelen weer, inclusief de geraamde kosten.

Uitvoeringsagenda Mantelzorgondersteuning	Kosten
Uitbreiding mantelzorgconsulenten tbv persoonlijke ondersteuning (incl. consulent met niet-westerse achtergrond)	€ 80.000
Wijziging mantelzorgwaardering (incl. ophoging budget tot € 100 per mantelzorger, kostenraming betreft de verhoging)	€ 62.500
Faciliteren netwerk zorgverleners met niet-westerse achtergrond t.b.v. bereik mantelzorgers met niet-westerse achtergrond en hun zorgbehoevenden.	€ 5.000
Ondersteuning op maat (incl. respijtzorg) voor mantelzorgers met niet-westerse achtergrond.	€ 10.000
Klankbordgroep van mantelzorgers: deelname aan (door)ontwikkeling van ondersteuningsaanbod (incl. respijtzorg) op basis van ervaringen van mantelzorgers.	€ 2.500
Faciliteren ambassadeurs jeugdige mantelzorgers	€ 2.500
Structurele communicatiecampagnes tbv vindbaarheid ondersteuningsaanbod en respijtzorg (zowel formeel als informeel)	€ 5.000
Jaarlijkse webinars voor Wmo-consulenten en andere professionals tbv herkennen overbelasting mantelzorgers	€ 5.000
Mantelzorgvriendelijke werkgevers in Maastricht, te beginnen met onze eigen organisatie (predicaat mantelzorgvriendelijke werkgever behalen)	€ 7.000
Maatwerkregeling mantelzorgparkeren	€ 21.500
OV-vergoeding of Arriva dalurenkaart voor mantelzorgers – aanbieden als keuzemogelijkheid binnen mantelzorgwaardering.	PM

DATUM
18 oktober 2024

Totaal aanvullende jaarlijkse kosten

€ 201.000

Onderdeel van de Uitvoeringsagenda mantelzorg, is een maatwerkvoorziening mantelzorgparkeren voor schrijnende gevallen. Hier krijgt de mantelzorgontvanger op basis van een indicatie, een aantal gratis uren toegewezen op basis van de individuele behoefte van de mantelzorger(s). Het betreft mantelzorgers die bijvoorbeeld niet in staat zijn om parkeerkosten te betalen of mantelzorgers die een zeer hoog aantal uur zorg verlenen. De mantelzorgontvanger krijgt via een keukentafelgesprek, waarbij de mantelzorger en mantelzorgontvanger aanwezig zijn, een indicatie voor de parkeerbehoefte van team Wmo. Met deze indicatie kan de mantelzorgontvanger bij de gemeente een maatwerkregeling mantelzorgparkeren aanvragen.

2. Invulling motie “Het ondersteunen van mantelzorgers”: mantelzorgparkeervergunning, verhoging mantelzorgwaardering en OV-vergoeding voor mantelzorgers

In uw motie vraagt u om een algemene parkeerregeling voor mantelzorg, een verhoging van de mantelzorgwaardering en te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om een vorm van OV-vergoeding beschikbaar te stellen.

2.1 Algemene parkeerregeling voor mantelzorg

In de afgelopen periode hebben we een algemene parkeerregeling uitgewerkt die voldoet aan hetgeen in de motie is gevraagd. Bij deze algemene parkeerregeling komen mantelzorgontvangers in aanmerking voor 520 uur gratis bezoekersuren. Uiteraard kunnen zij ook gebruik blijven maken van de bezoekersuren met 50% korting vanuit de bestaande bezoekersregeling. Het aantal van 520 uur is gebaseerd op cijfers van het CBS (Centraal Bureau voor Statistiek). Het CBS gaat ervan uit dat een mantelzorger gemiddeld 10 uur per week mantelzorg verleent. Er zullen echter schrijnende gevallen zijn voor wie deze algemene parkeerregeling onvoldoende oplossing biedt. Daarom zou deze algemene parkeerregeling aangevuld moeten worden met de maatwerkvoorziening mantelzorgparkeren voor schrijnende gevallen uit de uitvoeringsagenda mantelzorgondersteuning.

Hoe werkt de parkeerregeling mantelzorg in de praktijk?

Om voor de algemene parkeerregeling in aanmerking te komen moet een mantelzorger zich samen met de zorgontvanger melden bij het Steunpunt Mantelzorg Zuid. Het steunpunt bepaalt of iemand mantelzorger is (gemiddeld 8 uur per week, meer dan 3 maanden) en of de zorgontvanger in aanmerking komt voor de regeling. Indien hier sprake van is zal het Steunpunt Mantelzorg Zuid een bericht naar de gemeente sturen zodat het product aan de mantelzorgontvanger wordt toegewezen. Wanneer ook de algemene parkeerregeling mantelzorg tot schrijnende gevallen leidt, kunnen mensen een aanvraag indienen bij team Wmo voor de maatwerkvoorziening mantelzorgparkeren (het betreft dezelfde maatwerkvoorziening als beschreven bij de uitvoeringsagenda hierboven).

Voor de invoering van een algemene parkeerregeling mantelzorg moet de parkeerverordening worden aangepast via een Raadsbesluit. Naar verwachting is invoering mogelijk vanaf 1 mei 2025. Ook voor de invoering van de maatwerkregeling voor schrijnende gevallen moet de parkeerverordening worden aangepast via een Raadsbesluit. De uitvoering hoeft daar echter niet op te wachten, omdat we voor de schrijnende gevallen gebruik kunnen maken van de hardheidsclausule en incidenteel kunnen afwijken van de parkeerverordening. Invoering is daarom mogelijk per 1 januari 2025.

Kosten

Uit landelijke ervaringscijfers en een benchmark met andere gemeentes gaan we voor de algemene parkeervervoorziening uit van 200 aanvragen. Aanvullend houden we rekening met 20 schrijnende

DATUM
18 oktober 2024

gevallen voor de maatwerkregeling. De kosten voor invoering van een parkeervoorziening voor mantelzorgers worden structureel geraamd op:

Gederfde parkeerinkomsten algemene regeling	€ 175.000
Uitvoeringskosten algemene regeling	€ 20.000
Gederfde parkeerinkomsten maatwerkvoorziening	€ 17.500
Uitvoeringskosten maatwerkvoorziening	€ 4.000
Totaal per jaar	€ 216.500

Beide parkeerproducten voor mantelzorg liggen in het verlengde van de bezoekersregeling. Er worden daarom geen aanvullende leges in rekening gebracht.

Herijking bezoekersregeling

Zoals wij u lieten weten in de raad van 18 juni 2024, zijn wij bezig met de herijking van de bestaande bezoekersregeling parkeren. In de evaluatie van de bezoekersregeling wordt breed opgehaald welke doelgroepen met de huidige bezoekersregeling onvoldoende gefaciliteerd worden. Op basis daarvan wegen we af hoe we de schaarse parkeerruimte zo evenwichtig en evenredig mogelijk kunnen inzetten om de parkeerbehoefte van alle doelgroepen in de stad, inclusief mantelzorgers, in te kunnen vullen. In het tijdpad voor de behandeling van deze motie was het niet mogelijk om binnen de kaders van de herijking bezoekersregeling een zorgvuldig proces te doorlopen en scenario's uit te werken. De gevolgen van een ondersteuningsmaatregel voor mantelzorgers in relatie tot een verruiming van de bezoekersregeling in het algemeen en de belangen van andere doelgroepen hebben we daarmee niet integraal kunnen afwegen.

Overigens is gebleken dat veel mantelzorgers niet op de hoogte zijn van de bestaande bezoekersregeling en daarom ook geen gebruik maken van de bestaande mogelijkheid om met 50% korting te parkeren. Hierover gaan wij ze extra informeren.

2.2 Verhoging mantelzorgwaardering

In uw motie heeft u ons college verzocht de mantelzorgwaardering te verhogen van € 75 naar € 100. Op dit moment moet de mantelzorgwaardering aangevraagd worden bij de gemeente en ontvangen mensen een beschikking en een geldbedrag van € 75. Wij willen het proces om de mantelzorgwaardering te ontvangen eenvoudiger maken en tegelijkertijd mensen dichterbij het aanbod van inhoudelijke ondersteuning brengen. Vanaf komend jaar krijgen mantelzorgers die ingeschreven staan bij het Steunpunt Mantelzorg Zuid de mantelzorgwaardering automatisch. De waarde van de waardering zal € 100 bedragen.

Kosten

Een verhoging van de mantelzorgwaardering met € 25 kost – uitgaande van de 2.500 mantelzorgers die momenteel de waardering aanvragen – € 62.500.

2.3 OV-vergoeding voor mantelzorgers

In uw motie heeft u ook gevraagd om te onderzoeken hoe een OV-vergoeding voor mantelzorgers in de gemeente Maastricht eruit zou kunnen zien. In de gemeenten waar een OV-vergoeding voor mantelzorgers is ingevoerd, is deze ofwel beperkt tot € 40 per maand (en maakt dan onderdeel uit van de mantelzorgwaardering) ofwel het betreft gratis OV voor mensen met een inkomen van 100 tot 120% van het minimum inkomen. Momenteel wordt er onderzocht hoe onze gemeente invulling kan geven aan het initiatief van de provincie Limburg en Arriva om gratis OV in de daluren voor inwoners met een inkomen tot 100% van het sociaal minimum beschikbaar te stellen. Dit geldt uiteraard ook voor mantelzorgers met een inkomen tot 100% van het sociaal minimum. We zijn met Arriva in gesprek of er mogelijkheden zijn om een vergelijkbaar abonnement (gratis OV van Arriva tijdens

DATUM
18 oktober 2024

daluren) beschikbaar te stellen is voor mantelzorgers in het algemeen en wat daarvoor de kosten zouden zijn. De kosten van zo'n regeling zijn momenteel nog niet te ramen (PM).

3. Beschikbare dekking

De totale kosten van de ondersteuning voor mantelzorgers (uitvoeringsagenda en motie) bedragen € 396.000 (+PM). We hebben naar dekking gezocht in het sociaal domein en bij parkeren. Binnen de parkeerbegroting hebben we geen ruimte gevonden. De voorlopige realisatie 2024 laat zien dat het sowieso al ingewikkeld wordt om die begroting te realiseren.

Binnen het sociaal domein is wel ruimte te vinden:

- In de begrotingsonderdelen voor mantelzorg zit € 200.000 structurele ruimte.
- In 2025 en 2026 is daarnaast € 75.000 respectievelijk € 70.000 beschikbaar vanuit de SPUK GALA.
- De mantelzorgwaardering zou kunnen worden verlaagd van € 75 naar € 50. Dat levert € 62.500 dekking op. De aangenomen motie geeft echter aan dat de raad juist een verhoging van € 25 wenst.

De conclusie is dat er onvoldoende dekking beschikbaar is om uitvoering te geven aan zowel de lokale uitvoeringsagenda mantelzorgondersteuning als het gevraagde in de motie. Er zullen keuzes gemaakt moet worden. We hebben daartoe twee kostendekkende scenario's uitgewerkt.

4. Scenario 1: Onverkorte uitvoering van de motie zonder intensivering van mantelzorgondersteuning

Dit scenario omvat alleen de uitvoering van de motie en laat geen ruimte voor de uitvoeringsagenda. De kosten van dit scenario zijn € 279.000 + PM: € 216.500 voor de parkeervoorzieningen voor mantelzorgers, € 62.500 voor de verhoging van de mantelzorgwaardering van € 75 naar € 100 en PM voor een vorm van OV vergoeding.

We merken op dat de algemene parkeerregeling mantelzorg een open-eind regeling betreft. Als er meer dan 200 mantelzorgers voor deze parkeerregeling in aanmerking komen, zal de begroting overschreden worden. Uitgaande van de mantelzorgers die nu een mantelzorgwaardering aanvragen bij de gemeente, is dit risico maximaal € 600.000. Om die reden stelt het college voor dat mocht uw raad besluiten scenario 1 te willen uitvoeren, af te spreken dat we de aanmeldingen goed monitoren en in samenspraak met uw raad bijsturen als het gebruik veel groter is dan verwacht. Monitoring is ook noodzakelijk omdat het risico bestaat dat aanvullende parkeerruimten door mantelzorgers in sommige straten mogelijk tot een (te) hoge parkeerdruk kunnen leiden.

Dekking scenario 1

Structurele ruimte product Mantelzorg	€ 200.000
Incidentele inzet SPUK GALA 2025 en 2026	€ 75.000*
Totaal per jaar in 2025 en 2026	€ 275.000*

* In 2026 is het beschikbare bedrag SPUK GALA € 70.000

Dekking voor de eventuele kosten van een OV-regeling (PM) kan in de ogen van het college worden gevonden binnen het budget voor mantelzorgwaardering. Mensen kunnen er voor kiezen om een deel van hun waarderingsbudget van 100 euro te verzilveren in de vorm van een dal-vrij-kaart. Het

DATUM
18 oktober 2024

college vindt deze dekking te billijken, omdat de geboden voorziening meer is dan slechts het compenseren van de reiskosten voor mantelzorgverlening: de kaart is ook voor andere reisdoeleinden geldig bij Arriva door heel Limburg.

Vanaf 2027 is er geen dekking voor een bedrag van 79.000 euro per jaar. Hiervoor zal tegen die tijd een oplossing moeten worden gevonden.

5. Scenario 2: Maatwerkvoorziening mantelzorgparkeren plus intensivering mantelzorgondersteuning

In dit scenario wordt de uitvoeringsagenda mantelzorg gerealiseerd, inclusief de maatwerkvoorziening mantelzorgparkeren voor schrijnende gevallen. Hier krijgt de mantelzorgontvanger op basis van een indicatie, via een aanvullende regeling een afwijkend aantal gratis uren toegewezen op basis van de individuele behoefte van de mantelzorger(s). Het betreffen mantelzorgers die bijvoorbeeld niet in staat zijn om parkeerkosten te betalen of mantelzorgers die een zeer hoog aantal uur zorg verlenen.

In dit scenario wordt de opdracht uit de motie, om de mantelzorgwaardering te verhogen, uitgevoerd. Ook is het mogelijk een eventuele OV-regeling te realiseren, conform de dekking bij scenario 1.

De kosten van dit scenario bedragen € 201.000. Deze kosten kunnen gedekt worden uit de structurele ruimte in de begroting op de mantelzorgposten. Er is dan voor de komende 2 jaar nog € 75.000, respectievelijk € 70.000 euro beschikbaar voor de doorontwikkeling van de informele en formele respijtzorgvoorzieningen. Doordat we voortdurend in gesprek zijn met de verschillende (groepen) mantelzorgers, kunnen we vraaggericht de voorzieningen voor respijtzorg door ontwikkelen.

Ook in dit scenario betreft de parkeermaatregel een open eind regeling. Als er meer dan 20 mantelzorgers in aanmerking komen voor deze regeling, zullen de totale kosten stijgen met gemiddeld € 1.000 per aanvullende aanvraag.

6. Besluit college

Het college heeft beide scenario's gewogen. Het weegt zwaar dat uw raad een motie heeft aangenomen die expliciet vraagt om een ruimhartige regeling voor mantelzorgparkeren. Tegelijkertijd is de meerwaarde van de uitvoeringsagenda mantelzorg voor het verlichten van de zorgtaken van de doelgroep groot.

Over dit dilemma gaan wij graag met u in gesprek tijdens de Domeinvergadering Sociaal van 5 november a.s. U heeft dan de gelegenheid om verduidelijkende vragen te stellen en met elkaar als raad te beraadslagen over de beide scenario's.

DATUM
18 oktober 2024

Op basis van de uitkomst van de beraadslagingen van uw raad, zal ons college besluiten welk scenario we de komende tijd gaan uitvoeren.

Hoogachtend,

Burgemeester en Wethouders van Maastricht,

De Secretaris,

De Burgemeester, i.b.

G.J.C. Kusters

J. Hoenderkamp